

Første Grundlovsfest i Fælledparken

Lidt Grundlovsfest-Historie i Anledning af „Flytningen“

Paa Torsdag bliver der flyttet med Grundlovsfesten. Den skal afholdes i Fælledparken og ikke i Søndermarken. Der er lidt Historie i dette, for Grundlovsfester har ofte været de store Folkefester, hvor betydningsfulde Ting blev sagt og hvor de politiske Paroler blev givet.

Lidt om Grundlovsfester gennem Tiderne

I Arbejderbevægelsens første Aar var der Grundlovsfester, der nærmest kunde betragtes som en Form for Skovture. Den første virkelig store Grundlovsfest blev afholdt i 1875 ved den slesvigske Sten i Dyrehaven. Det, der gjorde denne Fest til en historisk Begivenhed var, at man her igen hilste paa Pio, Brix og Geleff, der nogen Tid i Forvejen var kommet ud af Fængslet efter at have udstaaet en aarelang Fængselsstraf. De havde siddet inde bag de gitrede Ruder fra 5. Maj 1872. Det var Meningen, at de tre Ledere skulde have talt. Men det blev kun den lille sejge Geleff, der kunde klare *det*. Pio havde ikke Kraft til det. Han var endnu syg og havde mistet næsten alle sine Tænder under Fængselsopholdet. Brix kunde heller ikke. Ogsaa han var nedbrudt af Fængselsaarene. Denne Grundlovsfest fik sit eget Blad i Arbejderbevægelsens Historie. Tusinder af Mennesker, deraf mange fra Provinsen, deltog i den. De drog i Procession fra den røde Port til den slesvigske Sten. Inden man var naaet frem til Mødestedet, kom Pio, Brix og Geleff. Processionen delte sig, saa de tre Arbejderledere kom til at gaa frem i Midten af den store Forsamling, hilst med endeløs Jubel.

I 1878 og 79 afholdtes Grundlovsfesterne paa Nørrefælled. Saa flyttede man igen, og i Aarene 1880—85 samledes man igen ved den slesvigske Sten. Fra 1886—1901 var Nørrefælled atter Stedet for Fester — der blev dog ingen Fester i Aarene 1892 og 97.

34 Grundlovsfester i Søndermarken

I 1902 rykkede man ind i Søndermarken — og blev der gennem Aarene og skabte en Række store, smukke Folkefester, som samlede Københavnerne i stort Tal. Der var Aar, bl. a. under den sidste Krig, hvor man »sprang over« og ingen Grundlovsfest afholdt. Men ialt har Søndermarken dannet den grønne Ramme om ikke færre end 34; Grundlovsfester.

Den historiske Grundlovsfest i Søndermarken

Den største og mest stemningsprægede af disse 34 Grundlovsfester under Søndermarkens store Træer, var vel nok Festen i 1915, lige efter at den nye Grundlov var vedtaget. Der var 4 Talerstole dengang, hvor Højtalerne ikke eksisterede, og fra disse talte en lang Række af de Kvinder og Mænd, der havde været forrest i Ilden i Kampen for den nye Grundlov. Borgbjerg var der — selvfølgelig Han holdt en

af de store Taler, som *han* kunde holde *naar Følelserne tog ham*. Mens Folket jublede mod ham, sagde han bl. a:

- Saa er det Maal naaet, som det danske Folk har kæmpet for det meste af et halvt Hundrede Aar. Denne Grundlov er ikke længere *Maalet*. Den er nu det *Middel*, som skal føre os længere frem. Efter live Valgret maa vi erobre den sociale Ligeberettigelse. Stauning var der. Han sagde:

- I Dag anerkendes enhver dansk Kvinde og Mand som Samfundsborger.

I Dag nedbrydes den Klasse-Skranke, som hed privilegeret Valgret

Og ved den Fest kom Hilsenerne fra Udlandet i Anledning af den nye Grundlov. Svenske socialdemokratiske Kvinder sendte saaledes en Lykønskning til de danske Kvinder, fordi *de havde* faaet Valgret, medens de svenske Kvinder stod uden. Det var en meget lyrisk Hilsen: »Vi endnu beder og haaber. Hos Eder er allerede Vaarens Løfte foldet ud i Blomst — en sælsom Rigdom«. Mellem Underskriverne var bl. a. Anna Sterky, den danske Syerske, der var blevet gift med den første Formand for de samvirkende Fagforbund i Sverige.

Og interessant kan det i disse Tider være at mindes, at den Gang mødte Repræsentanter fra det radikale Parti frem hos Arbejderne og overbragte Hilsener; ved Festen 1915 i Søndermarken bl. a. Folketingsmand Ivar Berendsen, en af de Radikales ildfuldeste Talere. Han kom fra de Radikales Grundlovsfest i Kongens Have og hilste Arbejderne, ønskede til Lykke med den nye Grundlov og sagde:

— Borgbjerg har i Tinget tilsagt det radikale Parti Støtte, saalænge Krigen varer vi skal gøre os fortjent til den Støtte

Ak ja — det var den Gang.

Efter at have fejret Grundlovsfester i Søndermarken fra omkring Aarhundredskiftet »flytter, vi altsaa paa Torsdag og samles i Fælledparken, hvor vi har mødtes saa mange Gange før - men aldrig til Grundlovsfest. —*en*.

Socialdemokraten 30. maj 1947